

Svar på skriftligt spørsmål SSS 302/2021 rd

Svar på skriftligt spørsmål om att främja kriminaliseringen av omfattande miljöförstöring i Internationella brottmålsdomstolen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørsmål SS 302/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Tiina Elo /gröna m.fl.:

Hur ämnar regeringen främja kriminaliseringen av miljöförstöring i Finland och ICC?

Som svar på detta spørsmål anför jag följande:

Kriminaliseringen av miljöförstöring (eng. *ecocide*), dvs. omfattande förstöring av miljön har diskuterats länge. En internationell arbetsgrupp av jurister som leds av professor Sands och domare Mumba håller på uppdrag av stiftelsen Stop Ecocide på att bereda ett förslag till definition av miljöförstöring. Internationell kriminalisering av miljöförstöring har tangerats vid Internationella brottmålsdomstolens (ICC) stadgpartsforsamling 2019 och 2020. Vanuatu och Maldiverna har fört fram en debatt om att integrera miljöförstöring i Romstadgan, som ligger till grund för ICC:s verksamhet. Finland har understött att klimatförändringen, förlusten av biologisk mångfald och miljöförstöringen ska beaktas och bekämpas även med hjälp av internationell straffrätt. I december 2020 deltog jag som enda talare på ministernivå i ett sidoevenemang vid ICC:s stadgpartsforsamling, där man diskuterade miljöförstöring. Färdigställandet av förslaget till definition kan påskynda diskussionen om det effektivaste sättet att främja internationell kriminalisering av miljöförstöring. I Romstadgan har hittills inkluderats kriminaliseringar som grundar sig på ett redan befintligt förbud inom internationell rätt. Brott som till sin allvarlighetsgrad kan jämföras med miljöförstöring har också diskuterats preliminärt i Europarådet då man övervägt att uppdatera konventionen om straffrättsliga sanktioner till skydd för miljön. I avsaknad av ratificeringar har konventionen från 1998 inte trätt i kraft. EU-rättsligt hör miljöbrott till unionens behörighet.

Miljörelaterad verksamhet är i allmänhet nationellt bunden till utsläpp som statsförvaltningen inom vissa gränser tillåter i tillstånds- eller motsvarande förfaranden eller till annan verksamhet som staten tillåter och som förändrar miljön. Man bör också bedöma om ett eventuellt miljöförstörelsbrott till sin allvarlighet kan jämföras med andra brott som avses i Romstadgan så att det kan behandlas i enlighet med den så kallade universalitetsprincipen i en finsk domstol oberoende av var eller av vem brottet har begåtts. Med tanke på den nationella strafflagen kan förslaget således bedömas först när dess innehåll preciseras i framtiden.

Helsingfors 31.5.2021

Utrikesminister Pekka Haavisto